

Tal vid chefsbytesceremonin

Det talade ordet gäller

Tidigare flygvapenchefen, generalmajor Mats Helgessons, avskedstal

Chefer, kollegor, flygvapenvänner, mina damer och herrar,

Det är en stor ära och ett stort ansvar att vara flygvapenchef.

När jag tillträdde som chef för flygvapnet för fyra år sedan präglades mitt arbete av att snabbt sätta mig in i det då nyligen fattade försvarsbeslutet och att uppdatera mig själv på tillståndet i flygvapnet efter tre års arbete på FMV. Det som stod klart för mig redan efter bara några veckors jobb var att det kommer bli fyra dynamiska år med många och stora förändringar.

Och det har verkligen hänt en hel del på 4 år, inte minst har samhällsdebatten kring försvarsfrågor förändrats och vi har känt ett nyvaknat intresse för vår profession från både politiker och medborgare i allmänhet.

Vi har fått en robustare ledningsstruktur i Försvarsmakten och flygvapnet är återigen en försvarsgren med egen flygstab. Vi har återfört stora delar av logistiken till flygvapnet och intagit en delvis ny krigsorganisation.

Jag upplever idag att flygvapnet är mer efterfrågat än på länge.

flygvapnet levererar varje dag det som är beställt;

- Vi vakar och skyddar vårt luftrum
- Vi transporterar och understödjer
- Vi inhämtar underrättelser
- Vi rekryterar, utbildar, övar och tränar
- Vi säkerställer en hög flygsäkerhet
- Vi planerar och utvärderar
- Vi tänker långsiktigt och kortsiktigt
- Vi samverkar inom och utom Sverige
- Vi är helt enkelt en viktig kugge i den samlade svenska försvarsförmågan

Att vi lyckas göra alla dessa avancerade uppgifter är endast möjligt tack vare alla de fantastiska medarbetarna i flygvapnet och försvarsmakten, våra syskonmyndigheter och i industrin. Och att vi har en riktigt fin anda i flygvapnet. Flygvapenandan är ett tydligt kännetecken för flygvapnet och består av den karaktär och lagkänsla som utvecklats av alla de professionella medarbetarna i flygvapnet.

2019-10-01

Flygvapenandan är viljan att lyckats, det är viljan att samarbeta, det är viljan att göra rätt, det är viljan att aldrig ge upp. Det är förmågan att alltid sträcka ut en hand när det behövs och det är förmågan att skapa en arbetsplats fylld av glädje och kamratskap även om uppdraget är allvarligt. Det är också viljan och förmågan att lära av sina misstag. Att förebygga misstag med bestraffning är fel, det gäller att lära sig och sin omgivning av de fel man gjort så att de inte upprepas.

- Det är detta sammantaget som är flygvapenandan.

Jag vill framföra flygvapnets och mitt tack till alla medarbetare och samarbetspartners för ett mycket väl utfört jobb under min tid som chef för flygvapnet.

Man är verkligen bortskämd med att ha duktiga medarbetare när man jobbar som flygvapenchef.

Jag vill också passa på tacka er alla frivilliga, veteraner, och övriga samarbetspartners som har utgjort ett stort stöd för mig och flygvapnet under de gångna fyra åren. Flygvapnets musikkår är väl värda ett eget tack, ni gör dagar som denna till något alldeles särskilt.

Jag tycker särskilt om den senaste marschen ni spelade.

Jag vill också passa på att uttrycka mitt alldeles särskilda tack och uppskattning till flygvapenförvaltaren Peter Sjöstrand. Du har verkligen gjort skillnad. Ditt engagemang, din kunskap och erfarenhet har inte bara varit en förutsättning för att implementeringen av trebefälssystemet har gått så bra i flygvapnet, du har personligen bidragit till att göra flygvapnet vassare och mer modernt. Stort tack Peter, du är ett föredöme!

Som chef behöver man ibland lite extra stöd. Och mitt närmaste stöd i form av adjutant, sekreterare och rådgivare på har varit så bra som man bara kan önska sig. Utan er blir inte mycket gjort. Tack!

Jag vill också framföra mitt tack till min älskade fru Gunilla och min kära familj. Utan er hade jag inte klarat av mina uppgifter som flygvapenchef. Ni är bara bäst!

Den sjätte juni 1983 rykte jag in som värnpliktig vid K4 i Arvidsjaur och i september 1985 började jag på flygskolan F5 i Ljungbyhed.

Mycket har hänt sedan dess.

Åren i flygvapnet har innehållit både sorger och glädje. Vänner för livet och förlorade kamrater. Jag har upplevt magiska stunder i luften, – skarpa uppdrag över Östersjön – internationella insatser – svåra beslut - inte minst alla skickliga kollegor. Ett fantastiskt jobb på så många sätt.

Efter drygt 36 år är det snart dags att hänga av uniformen sig hjälmen.

2019-10-01

Jag brukar då jag tackar av medarbetare säga att vi rekryterar medarbetare till flygvapnet och vi tackar av en familjemedlem.

Du kan sluta jobba i FV men flygvapnet lämnar aldrig dig.

- Precis så känner jag idag.

Chefsbyten och traditioner som idag är viktiga. De påminner oss om att vi inte är alltings mitt som enskilda individer. Samtidigt blir det klart för mig att vid kommer bli ihågkomna som delar av något som är mycket större. Ett större flöde som kommer finns långt efter dig själv och din tid.

Att vara en del av Försvarsmakten och flygvapnet är också ett yrkesval med en mycket allvarlig och viktig bas i att försvara sina medmänniskor och stå upp för våra gemensamma grundvärden. Det är inte vilket jobb som helst.

Samtidigt innehåller officersyrket kamratskap och möjligheter som knappast finns på andra ställen i vårt samhälle. Fick jag chansen att göra om min flygvapenresa igen skulle svara ja utan att fundera.

Som nummer 20 i raden av flygvapenchefer känns det bra att få lämna över flygvapnet till generalmajor Carl Johan Edström som med sin breda erfarenhet och höga kompetens kommer bli en utmärkt nr 21 i ordningen.

Carl-Johan kommer närmast från befattningen som ställföreträdande flygvapenchef och är väl insatt i alla våra frågor och uppgifter. Tillsammans med nye ställföreträdande flygvapenchefen brigadgeneral Anders Persson och tillträdande flygvapenförvaltaren Ulrik Danielsson kommer flygvapnet få en stark och bra ledning.

Det kommer behövas. Även om vindarna har vänt så kräver den kommande tillväxten i förmåga och volymer ett riktigt hårt jobb.

Carl-Johan verkligen har alla förutsättningar och ett fantastiskt flygvapen lösa uppgifterna med. Jag önskar nya flygvapenledningen och alla medarbetare all lycka och välgång i det kommande arbetet.

Nu befinner jag mig på finalen av mitt uppdrag som flygvapenchef och jag ser fram emot att få följa flygvapnet och Försvarsmakten från ett annat och nytt perspektiv.

Jag har landningsbanan i sikte, - tre gröna lampor lyser, och jag har - klart landa och vinden ligger mitt i banan.

Tack för mig, nu landar jag!

Nya flygvapenchefen, generalmajor Carl-Johan Edströms tal

Generaler, kollegor, flygvapenvänner, mina damer och herrar,

Nästan på dagen för trettio år sedan klev jag in genom vakten på F 5 i Ljungbyhed för att påbörja min flygutbildning.

Jag har spenderat merparten av min tjänstgöring i operativ tjänst ute på förband men har även haft förmån att jobba på central stab, genomföra internationella insatser och även studerat utomlands, ingenting av detta kan givetvis mäta sig med att jag nu får förtroendet att leda flygvapnet de kommande åren.

Jag har som krigsförbandschef, som stabsofficer och som pilot, ofta övat, stått i beredskap och genomfört skarpa insatser som en del av flygvapnets samlade förmåga. Aldrig har jag en sekund tvekat på kompetensen eller professionaliteten hos den personal som bevakat eller driftat flygplatsen jag startat från, de som underhållit och klargjort mitt flygplan, flygstridsledare och STRIL personal som lett insatsen, andra piloter eller de officerare och chefer jag erhållit planverk och order från.

Tvärt om, jag har ständigt imponerats över hur flygvapnets personal hela tiden har strävat efter utveckla teknik, metodik, förmågor och taktiskt uppträdande. Mitt förtroende för flygvapnets personal och dess förmåga kan inte bli större - den vetskapen och tryggheten bär jag med mig in i min nya befattning.

Det globala säkerhetspolitiska läget präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Utvecklingen är svårbedömd och stundtals snabb. Väpnad konflikt som konsekvens av över- respektive underskattning, feltolkning, misstag och missförstånd utgör en reell risk.

Både takten i den ryska förmågeutvecklingen och den ökade säkerhetspolitiska osäkerheten i vårt närområde visar på behovet av att förstärka den svenska försvarsförmågan så tidigt som möjligt. Sverige blir oundvikligen påverkat om en väpnad konflikt uppstår i Östersjöområdet, och såväl militära som civila mål kommer att påverkas.

Kopplat till den här utvecklingen har Försvarsmakten och flygvapnet ett tydligt uppdrag från våra folkvalda politiker i regering och riksdag.

Vi ska öka vår operativa förmåga här och nu med ett nationellt fokus, samtidigt som vi ska fördjupa och utveckla vårt samarbete med andra länder och organisationer.

Vi ska försvara Sverige, svenska intressen och vår rätt att leva som vi själva väljer – Vi ska också kunna skapa säkerhet tillsammans med andra.

Det innebär mer specifikt att luftstridskrafterna tillsammans ska ha förmåga att:

- Kontrollera luftrummet
- Genomföra flygtransporter
- Genomföra underrättelseinhämtning
- Genomföra attackuppgifter mot mål på hav eller marken.
- Bevaka och drifta våra flygbaser.

Det ska vi klara av i såväl fred, kris som krig. Flygvapnet är också en försvarsgren i ständig beredskap där vi genom vår incidentberedskap upprätthåller vår territoriella integritet dygnet runt, året runt. Det gör vi bra och det ska vi vara stolta över!

Det är de här uppgifterna som vi ständigt ska ha som utgångspunkt för vår verksamhet. Utgår vi från dessa, kommer vi att göra rätt saker. Nu och i framtiden.

Vi befinner oss nu i en unik situation där vi nu för första gången på nästan 40 år står i startgroparna inför en period där vi ska tillväxa. Det är välkommet och ställer samtidigt höga krav på var och en av oss.

För flygvapnet och luftstridskrafterna innebär det att vi ska tillväxa:

- Under fortsatt hög beredskap med ständigt insatta förband, såväl nationellt som internationellt.
- Med bibehållen flyg- och verksamhetssäkerhet.
- Med ledning från en stark och självständig flygstab, oavsett konfliktnivåer.
- Med ett fortsatt fokus på utveckling av vårt nationella spridningskoncept inom våra flygbasgrupper – vi ska tillväxa med ett flygvapen i balans.
- Ökad förmåga att genomföra gemensamma operationer med andra försvarsgrenar.
- Med en fortsatt intensiv övningsverksamhet och fördjupat samarbete med andra länder och organisationer.
- Med en förståelse för helheten, vi kommer att tillväxa under lång tid - men alla enheter och förband kommer inte att se resultat direkt.
- Starkt och visionärt ledarskap och chefskap - se möjligheter, våga utmana gällande strukturer, hitta nya metoder och arbetssätt.

För att lyckas med allt detta måste vi behålla redan anställd personal och samtidigt säkerställa en långsiktig och välfungerande personalförsörjning.

Vi ska öka vår grundutbildning av soldater, sträva efter ett mer jämställt och samtidigt starkare flygvapen samt utnyttja alla delar av vår militära profession och styrkan i vårt trebefälssystem. Såväl för soldater, officerare som civila.

Vi ska säkerställa ett fortsatt starkt militärt flygutbildningssystem och en hög tillgänglighet på våra flyg- och helikoptersystem.

Vi ska fortsatt jobba intensivt med att attrahera och rekrytera de bästa samtidigt som vi skapar möjlighet att kombinera en modern familjesituation med en lång karriär inom Försvarsmakten.

2019-10-01

Det här kan vi inte åstadkomma som enskilda individer, det kommer att krävas en stark laganda, gemensam målbild formulerad tillsammans med flygstaben och en genuin känsla av samhörighet. Vi ska även fortsatt utveckla och utnyttja våra redan starka delar såsom den unika flygvapenandan, ansvarskulturen, våra professionella medarbetare och det visionära ledarskapet.

Det är med STOLTHET, GLÄDJE och ÖDMJUKHET som jag idag tar över befattningen som Chef för flygvapnet:

STOLT över att leda ett flygvapen i ständig beredskap och insats.

STOLT över att ha fått förtroendet att leda det svenska flygvapnet under tillväxt, både vad gäller förmåga, materiel och organisation.

GLAD över att tillhöra ett starkt och professionellt Svenskt flygvapen med en fantastisk personal som levererar det som efterfrågas - som tillsammans bygger världens bästa flygvapen i sin storleksklass.

ODMJUK över vad som förväntas av mig som flygvapenchef, jag lovar att jag ska göra allt för att leva upp till de förväntningar som ni har på mig som chef och ledare. Men jag är inte orolig, tillsammans kommer vi att leverera vad som förväntas, tillsammans kommer vi att fortsätta utvecklas och tillväxa till ett ännu starkare flygvapen.

Avslutningsvis:

Tack Mats för ditt tydliga ledarskap och din energi under dina år som chef för flygvapnet. Du kunde inte ha gett mig ett bättre utgångsläge än det jag får idag. Ditt ledarskap, dina kloka beslut och tydliga målbild kommer att leva kvar som en del av flygvapnet under lång tid framöver.

Jag önskar dig lycka till i dina kommande uppdrag då jag utgår utifrån att du inte kommer att nöja dig med en stillsam pensionärstillvaro.

Anders, grattis till din befordran och utnämning tidigare idag. Jag och flygvapnet kunde inte ha fått en bättre och mer lämpad ställföreträdande flygvapenchef. Det känns mycket tryggt att få leda flygvapnet tillsammans med dig under de kommande åren.

Till min underbara familj, Ulrika, Gustav och Oscar, utan ert stöd, uppoffring och kärlek hade det här aldrig varit möjligt. TACK!

Jag vill också rikta ett tack till ÖB, Chefen för Ledningsstaben, Chefen Insatsstaben och Chefen Produktionsstaben för ert förtroende, jag ser med glädje fram emot det kommande samarbetet.

Till er övriga, nu kör vi!